

**Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM)
un Latvijas Pašvaldību savienības (LPS)
2008.gada sarunu
PROTOKOLS**

Rīgā, Lāčplēša ielā 27

2008.gada 24.aprīlī

Sarunas sāk: plkst.14⁰⁰

Sarunas vada:

Edgars Zalāns	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs
Laimdota Straujuma	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas valsts sekretāre
Andris Jaunsleinis Uldis Rozenbergs	Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis LPS Latvijas Pagastu apvienības valdes priekšsēdētāja vietnieks, Ģibuļu pagasta padomes priekšsēdētājs

Sarunās piedalās:

LPS pārstāvji –

Māris Pūķis	LPS vecākais padomnieks
Jānis Piešiņš	LPS padomnieks reģionālās attīstības jautājumos
Dace Zvirbule	LPS padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos
Zita Ruņģe	Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Analītiskās plānošanas nodaļas vadītāja vietniece
Ārija Gaile	Bauskas pilsētas domes priekšsēdētāja
Juris Šules	Tukuma pilsētas domes priekšsēdētājs
Edmunds Pētersons	Lapmežciema novada domes priekšsēdētājs
Miķelis Gruzītis	Lubānas novada domes priekšsēdētājs
Einārs Zēbergs	Aizkraukles novada domes izpilddirektors
Jānis Subatiņš	Jēkabpils rajona padomes izpilddirektors
Valērijs Zvidriņš	Rēzeknes rajona padomes izpilddirektors
Vanda Kezika	Daugavpils rajona padomes izpilddirektore
Mudīte Priede	Jelgavas rajona padomes izpilddirektore
Miervaldis Krotovs	Lībagu pagasta padomes priekšsēdētājs
Juris Kokins	Rojas pagasta padomes izpilddirektors
Jānis Zariņš	Jūrmalas pilsētas domes Būvvaldes galvenais plānotājs

RAPLM pārstāvji:

Arvīds Pilēģis	Valsts sekretāra vietnieks pašvaldību attīstības jautājumos
Artis Stucka	Valsts sekretāra vietnieks pašvaldību pārraudzības jautājumos
Māris Krastiņš	Parlamentārais sekretārs
Aivars Draudiņš	Pašvaldību attīstības departamenta direktors
Ina Vārna	Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departamenta direktore
Kristīne Jaunzeme	Juridiskā departamenta direktore
Veronika Jurča	Pašvaldību attīstības departamenta direktora vietniece
Valda Smirnova	Finanšu departamenta direktora vietniece – Stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītāja

Uzaicinātie:

Artis Drēziņš „Latvijas Avīze” žurnālists

Protokolē: RAPLM Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departamenta vecākā referente **Ieva Stikāne**.

DARBA KĀRTĪBĀ:

- 1. Par pašvaldību vietas un lomas valsts pārvaldē noteikšanu Latvijas Republikas Satversmē.**
- 2. Par rajonu pašvaldību reorganizāciju.**
- 3. Par apriņķu veidošanu (apriņķa funkcijas, apriņķa mērogs).**
- 4. Par 2007.gadā un 2008.gadā notikušajām sarunām ar nozaru ministrijām.**
- 5. Par valsts pārvaldes iestāžu reģionālajām struktūrvienībām.**

1. Par pašvaldību vietas un lomas valsts pārvaldē noteikšanu Latvijas Republikas Satversmē.

RAPLM informē:

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) grozījumi ir nepieciešami, lai nostiprinātu pašvaldības statusu Satversmē, lai tā atbilstu Eiropas vietējo pašvaldību hartas 2.pantam. Šis grozījums Satversmē garantētu pašvaldību darbības stabilitāti un nostiprinātu to lomu valsts pārvaldes sistēmā, taču grozījumi iespējami tikai pēc tam, kad noslēgsies administratīvi teritoriālā reforma, jo Eiropas

Savienības valstu konstitūcijās ir noteikti pašvaldību veidi (Spānijas konstitūcijas 137.pants, Itālijas konstitūcijas 114.pants, Luksemburgas konstitūcijas 107.panta pirmā daļa, Nīderlandes konstitūcijas 123.panta pirmā daļa, Portugāles konstitūcijas 238.pants, Somijas konstitūcijas 50.pants, Francijas konstitūcijas 72.pants, Zviedrijas konstitūcijas 7.pants). Pašreiz tiek veikti pasākumi, lai nodrošinātu nepieciešamo grozījumu sagatavošanu ar pašvaldību darbību saistītajos likumos, pabeidzot administratīvi teritoriālo reformu. Izstrādāts likumprojekts „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”. Pie jautājuma par grozījumiem Satversmē varētu atgriezties pēc minētā likuma un sagatavoto grozījumu citos ar pašvaldību darbību saistītos likumos pieņemšanas.

LPS viedoklis:

Uzskata, ka nepieciešams sagatavot Satversmes grozījumu projektu.

Puses vienojas:

RAPLM sadarbībā ar LPS sagatavos priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem Satversmē un iesniegs tieslietu ministra izveidotajai darba grupai Satversmes grozījumu, kas saistīti ar pašvaldības statusa reglamentāciju Satversmē, izstrādāšanai. Šādu priekšlikumu izstrāde iespējama pēc vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas, kad būs pilnībā skaidra situācija jautājumā par pašvaldību veidiem.

2. Par rajonu pašvaldību reorganizāciju.

RAPLM informē:

Ir sagatavots likumprojekts „Rajonu pašvaldību reorganizācijas likums”, kas 2008.gada 21.februārī pieņemts Saeimā 1.lasījumā. Līdz 2008.gada 10.martam tika iesniegti priekšlikumi likumprojekta precizēšanai, lai to virzītu izskatīšanai 2.lasījumā. Likums noteiks kārtību, kādā reorganizē rajonu pašvaldības, lai nodrošinātu vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanu. Būtisks jautājums ir rajona padomes reorganizācijas plāna (turpmāk – reorganizācijas plāns) izstrāde. Kārtību reorganizācijas plāna izstrādei noteiks Ministru kabinets. Rajona padomei reorganizācijas plāns kā saistošie noteikumi jāapstiprina līdz 2008.gada 31.decembrim.Reorganizācijas gaitā vietējās pašvaldības atbilstoši reorganizācijas plānam pārņems attiecīgā rajona pašvaldības institūcijas, mantu, tiesības un saistības. Jaunveidojamie novadi pārņems arī rajona pašvaldību funkcijas, izņemot sabiedriskā transporta pakalpojumu funkciju. Reorganizācijas plāna pamatprincips ir resursu sadale, vienojoties starp rajona teritorijā esošajām vietējām pašvaldībām.

Rajona padomes kā pašvaldības lēmējorgāna pilnvaras beigsies 2009.gada 1.jūlijā, pašvaldības reorganizēs 6 mēnešu laikā līdz 2009.gada 31.decembrim. Ja rajona pašvaldības teritorijā tiek izveidots viens novads, ar 2009.gada 2.jūliju attiecīgā novada pašvaldība ir rajona pašvaldības tiesību un saistību pārņēmēja (piemēram, Gulbenes novads). Ja rajona pašvaldības teritorijā izveido vismaz divus novadus, tad ar 2009.gada 2.jūliju rajona pašvaldības tiesību un saistību pārņēmēja ir tā novada pašvaldība, kuras teritorijā atrodas rajona pašvaldības administrācija, ja Ministru kabinets nav lēmis citādi.

Pēc reorganizācijas plāna pieņemšanas tā grozīšana ir ierobežota. Pēc 2008.gada 31.decembra reorganizācijas plānu var grozīt Ministru kabinets, ja to pieprasa vietējā pašvaldība vai pašvaldību kopums, un pašvaldības pārstāv ne mazāk par 50% (75%) no rajona pašvaldību iedzīvotāju kopskaita. Šajā gadījumā Ministru kabinets par attiecīgo rajona pašvaldību var izdot atsevišķus noteikumus.

LPS viedoklis:

Nozīmīgs jautājums ir par rajona pašvaldības tiesību un saistību pārņemšanu. Neskaidrs ir jautājums par rajona padomes, kā arī atsevišķu pagastu pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem. Jāpārdomā, kā nodrošināt nepārtrauktības principa ievērošanu saistošo noteikumu darbības nodrošināšanā, jāizvērtē nepieciešamība pārejas perioda noteikšanai minētajā jautājumā.

Puses vienojas:

Turpināt diskusijas minētajā jautājumā, lai novērstu iespējamās rajona padomes reorganizācijas problēmas.

3. Par apriņķu veidošanu (apriņķa funkcijas, apriņķa mērogs).

RAPLM informē:

Ir sagatavots Ministru kabineta rīkojuma projekts „Par darba grupu koncepcijas izstrādei par otrā līmeņa pašvaldību izveidošanas iespējām” (turpmāk – rīkojuma projekts). Saskaņā ar minēto rīkojuma projektu līdz 2008.gada decembrim darba grupai reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra E.Zalāna vadībā ir jāizstrādā koncepcija minētajā jautājumā. Līdz 2010.gada 31.septembrim Ministru kabinetam jā sagatavo un jā iesniedz Saeimā likumprojekts par apriņķu administratīvajām teritorijām un apriņķu administratīvajiem centriem.

Atbilstoši likumprojektam „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, kas atbalstīts 2008.gada 15.aprīļa Ministru kabineta sēdē, Latvijas Republiku plānots iedalīt šādās administratīvajās teritorijās: apriņķi, republikas pilsētas, novadi. Saskaņā ar minēto likumprojektu apriņķa administratīvajā teritorijā paredzēts ieskaitīt teritoriāli vienotas vietējo pašvaldību administratīvās teritorijas, kurās dzīvo ne mazāk kā 200 tūkstoši pastāvīgo iedzīvotāju. Paredzēts arī, ka apriņķa administratīvajā teritorijā ietilpstošās novadu un republikas pilsētu administratīvās teritorijas, kā arī apriņķa administratīvo centru nosaka Saeima ar likumu.

Galvenie uzdevumi apriņķu veidošanas kontekstā ir ministriju funkciju audits, sarunu organizēšana ar ministrijām, Latvijas Lielo pilsētu savienību par atsevišķu funkciju vai uzdevumu iespējamu nodošanu apriņķu pašvaldībām. Jāvienojas par apriņķa lēmējvaras izveidošanas mehānismu (iecelšanas vai ievēlēšanas kārtība, deputātu skaits u.c.). Būtisks ir jautājums par apriņķa pašvaldību materiāltehnisko nodrošinājumu.

LPS viedoklis:

Atbalsta RAPLM izteiktos priekšlikumus. Jāievēro plānotais laika grafiks gan koncepcijas „Par darba grupu koncepcijas izstrādei par otrā līmeņa pašvaldību izveidošanas iespējām”, gan likumprojekta „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” izstrādei. Savlaicīgi jāsāk ministriju funkciju audits, jo tas ir sarežģīts un darbietilpīgs process.

Puses vienojas:

Turpināt darbu atbilstoši plānotajam.

4. Par 2007.gadā un 2008.gadā notikušajām sarunām ar nozaru ministrijām.

RAPLM informē:

2007.gadā RAPLM organizēja sarunas ar 12 ministrijām (Kultūras ministriju, Iekšlietu ministriju, Tieslietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Veselības ministriju, Labklājības ministriju, Bērnu un ģimenes lietu ministriju, Satiksmes ministriju, Finanšu ministriju, Vides ministriju, Ekonomikas ministriju un Zemkopības ministriju) valsts sekretāru, valsts sekretāru vietnieku un ministriju atbildīgo speciālistu līmenī, lai savlaicīgi vērstu ministriju uzmanību uz jautājumiem, kas saistīti ar administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu. 2008.gadā tikšanās ar ministrijām turpinās – notikušas sarunas ar 5 ministrijām, arī ministru līmenī.

Galvenie jautājumi, par kuriem diskutēja sarunās ar ministrijām: 1) par rajonu pašvaldību kompetenci konkrētajā nozarē un to funkciju nodošanu pēc rajonu pašvaldību reorganizācijas un novadu izveidošanās; 2) par ministriju funkciju decentralizāciju, kā arī par rajonu pašvaldību finansēto budžeta iestāžu turpmāko juridisko statusu pēc rajonu reorganizācijas; 3) par nepieciešamajiem grozījumiem tiesību aktos saistībā ar rajonu pašvaldību reorganizāciju; 4) par ministriju un to padotībā esošo iestāžu reģionālo struktūrvienību dažādo izvietojumu un to apkalpojamās teritorijas izvietojuma maiņu pēc administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas; 5) par konkrētajai nozarei raksturīgajiem jautājumiem (piemēram, sociālā dienesta, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jautājumi ar Labklājības ministriju; feldšeru punktu un slimnīcu turpmākās darbības jautājumi ar Veselības ministriju u.c.).

Galvenie sarunu rezultāti. Neviena no ministrijām neuzskatīja par nepieciešamību decentralizēt ministrijas kompetencē esošās funkcijas, veidot reģionālās pašvaldības. Tika konstatēts arī, ka valsts pārvaldes iestāžu teritoriālā sistēma nav pilnībā pieskaņota 5 plānošanas reģioniem, kā tas paredzēts Ministru kabineta 2000.gada 4.aprīļa sēdē apstiprinātajā Reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma reformas koncepcijā. Minētajā dokumentā noteikts, ka līdz 2001.gada 1.janvārim Latvijā jāizveido pieci plānošanas reģioni un ka valsts pārvaldes iestāžu teritoriālā sistēma organizējama, pieskaņojoties plānošanas reģioniem. Nozaru ministrijas atbalstīja nepieciešamību izvērtēt ministriju padotības reģionālo struktūrvienību izvietojumu, to apkalpojamās teritorijas, kā arī apņēmas tās pielāgot pašvaldību administratīvi teritoriālajam iedalījumam. Tika panākta vienošanās par nepieciešamo grozījumu sagatavošanu likumos, lai nodrošinātu administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanu. Tika pārrunāts jautājums par pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem, pakalpojumu pieejamības, kvalitātes nodrošināšanu pēc novadu izveidošanās.

LPS viedoklis:

Nepieciešams noskaidrot, vai nozaru ministrijas ir izskatījušas jautājumu par iespējamo izmaksu pieaugumu, štata vienību palielinājumu un resursu nepieciešamību rajonu pašvaldību reorganizācijas procesā. LPS atbalsta RAPLM sarunu organizēšanā ar nozaru ministrijām un ir gatava piedalīties turpmākajās sarunās.

Puses vienojas:

Turpināt RAPLM sarunas ar nozaru ministrijām, pieaicinot LPS pārstāvjus. Rosināt ministrijas decentralizēt ministriju kompetencē esošās funkcijas un ar atbilstošu finansējumu nodot tās plānošanas reģioniem.

5. Par valsts pārvaldes iestāžu reģionālajām struktūrvienībām.

RAPLM informē:

Saskaņā ar Ministru kabineta 2000. gada 4. aprīļa sēdes protokollēmuma „Reģionālās administratīvi teritoriālā iedalījuma reformas koncepcija” 5. punktu valsts pārvaldes iestāžu teritoriālā sistēma organizējama, pieskaņojoties plānošanas reģioniem.

Katra ministrija, kurai ir tiešo pārvaldes iestāžu teritoriālās struktūrvienības, tās izveidojusi atbilstoši savām interesēm, vairumā gadījumu tās nav pakārtotas plānošanas reģioniem. RAPLM nav efektīvu instrumentu, lai citu ministriju tiešo pārvaldes iestāžu teritoriālās struktūrvienības pieskaņotu plānošanas reģioniem un vienveidotu tās valsts pārvaldes teritoriālajā sistēmā.

RAPLM koordinē ministriju darbību, lai valsts pārvaldes teritoriālo institūciju apkalpes teritorijas saskaņotu ar vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu. Ar RAPLM 2008.gada 10.janvāra rīkojumu Nr.2-02/05 „Par darba grupas izveidošanu un sastāva apstiprināšanu” izveidota un darbību uzsākusi darba grupa, kurā iekļauti visu ministriju pārstāvji. Darba grupai līdz 2008.gada 1.jūlijam jāizvērtē situācija, jāapzina problēmas un jāizstrādā priekšlikumi ministriju padotības valsts pārvaldes teritoriālo institūciju izvietojuma un to apkalpes teritoriju saskaņošanai ar vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu. Ministriju pārstāvji ir informējuši, ka teritoriālo institūciju apkalpes teritorijas un datu bāzes tiks sakārtotas, atbilstoši vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālajam iedalījumam.

Viens no RAPLM turpmākajiem darba virzieniem ir e-pārvaldes attīstības veicināšana, lai iedzīvotāji elektroniski varētu saņemt valsts pārvaldes pakalpojumus neatkarīgi no valsts pārvaldes reģionālo iestāžu izvietojuma.

LPS viedoklis:

Nepieciešams noteikt laika periodu, kurā realizējama elektroniskās pārvaldes ieviešana valsts pārvaldes iestāžu reģionālajās struktūrvienībās. Jāveic pasākumi, lai nodrošinātu iedzīvotājiem plašākas iespējas elektronisko pakalpojumu pieejamībā, kā arī informētu iedzīvotājus par šo pakalpojumu saņemšanas iespējām.

Puses vienojas:

Tehniskā nodrošinājuma jautājumi nav RAPLM kompetencē. RAPLM uzdevums ir sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātu nodrošināt elektronisko pakalpojumu pieejamību pašvaldībās. Šim uzdevumam administratīvi teritoriālās reformas realizēšanas laikā jāpievērš īpaša uzmanība. Turpināt darbu kopā ar nozaru ministrijām.

Sarunu otrā daļa tiek slēgta plkst.16⁰⁵.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis

---

Edgars Zalāns

Andris Jaunsleinis

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas valsts sekretāre

LPS Latvijas Pagastu apvienības valdes priekšsēdētāja vietnieks, Ģibuļu pagasta padomes priekšsēdētājs

---

Laimdota Straujuma

Uldis Rozenbergs

Protokolēja

Ieva Stikāne